

31. 10. 2000

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Řízení ve věci zmocnění ke svolání mimořádné valné hromady je řízením nesporným

Soud je povinen v souladu s ustanovením § 120 odst. 2 o.s.ř. provést i jiné důkazy ke zjištění skutkového stavu, než navrhli účastníci

Řízení ve věci zmocnění ke svolání mimořádné valné hromady je řízením nesporným a soud je povinen v souladu s ustanovením § 120 odst. 2 o.s.ř. provést i jiné důkazy ke zjištění skutkového stavu, než navrhli účastníci.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 Cdo 1300/2000)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci o zmocnění ke svolání valné hromady S., a. s., vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 22 Cm 1692/98 tak, že Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. listopadu 1999, č.j. 7 Cmo 614/99-53, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z o d ů v o d n ě n í :

Napadeným usnesením změnil odvolací soud usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16.4.1999, č.j. 22 Cm 1692/98-25, tak, že zamítl žalobu na zmocnění ke svolání valné hromady S., a.s. (dále jen "společnost").

V odůvodnění svého rozsudku odvolací soud především uvedl, že skutkové okolnosti, z nichž vycházel soud prvního stupně, mají oporu v obsahu spisu a jsou mezi účastníky nesporné. Nesporné je i to, že s účinností ode dne 19.8.1998 společnost zvýšila základní jmění na 296,202.000,- Kč, což vyplývá i z výpisu z obchodního rejstříku. Navrhovatel nepopírá, že se na zvýšení základního jmění nepodílel. Protože se jednalo o zvýšení základního jmění o polovinu, klesl podíl jmenovité hodnoty akcií navrhovatele na základním jmění společnosti o jednu třetinu, tedy z původních 12,74 % na 8,47 %. Od 19.8.1998 proto není navrhovatel kvalifikovaným menšinovým akcionářem ve smyslu § 181 odst. 1 obch. zák., a nemá tedy ani věcnou legitimaci ve sporu vedeném podle § 181 odst. 3 obch. zák. Proto odvolací soud návrh zamítl.

Proti usnesení odvolacího soudu podal navrhovatel zastoupený advokátem v otevřené lhůtě dovolání. Co do přípustnosti odkázal na ustanovení § 238a odst. 1 písm. a) o.s.ř., co do důvodů na ustanovení § 241 odst. 3 písm. c) o.s.ř.

Ke svému tvrzení, že odvolací soud vychází ze skutkového zjištění, které nemá oporu v provedeném dokazování dovolatel uvedl, že oba soudy rozhodly ve věci bez jednání, a žalobce se tak nemohl vyjádřit k provedeným důkazům. Vrchní soud sice zkoumal změnu základního jmění společnosti, které se oproti stavu v době podání návrhu zvýšilo a z toho vypočetl podíl navrhovatele na základním jmění po jeho zvýšení, ovšem vůbec nezkoumal aktuální podíl navrhovatele na základním jmění. To mohl zjistit pouze výslechem navrhovatele. Navrhovatel tvrdí, že odvolací soud "neúplně doplnil dokazování a na základě tohoto pak také nemohl, zcela logicky, správně zjistit skutkový stav tak, aby

mohl změnit usnesení prvoinstančního soudu, jak učinil." Současně dovolatel požádal o odklad vykonatelnosti napadeného usnesení.

Společnost ve vyjádření k dovolání uvedla, že navrhovatel je povinen v návrhu na zahájení řízení podle § 79 a § 120 odst. 1 o.s.ř. vylíčit rozhodující skutečnosti a označit důkazy, jichž se dovolává, tíží jej tedy jednak břemeno tvrzení a jednak důkazní břemeno. V projednávané věci navrhovatel v návrhu uvedl, že je majitelem 25.160 ks akcií společnosti a tuto skutečnost doložil výpisem ze Střediska cenných papírů. Společnost v odvolání doložila, že došlo ke zvýšení jejího základního jmění, kterého se navrhovatel nezúčastnil, čímž jeho podíl na základním jmění společnosti klesl pod hranici stanovenou v § 181 odst. 1 obch. zák. Navrhovatel, přestože měl možnost se k odvolání vyjádřit, tvrzení odvolatelky nezpochybnil. Jestliže tedy v mezidobí došlo ke změně počtu akcií společnosti v jeho majetku, bylo jeho povinností ve smyslu ustanovení § 79 odst. 1 o.s.ř. tuto skutečnost tvrdit a navrhopat o ní důkazy. To však navrhovatel neučinil a proto soud v souladu s ustanovením § 120 odst. 3 a 4 o.s.ř. vycházel z dosud zjištěného a mezi účastníky nesporného stavu. Přitom neobstojí ani tvrzení navrhovatele, že neměl možnost vyjádřit k provedeným důkazům, neboť měl možnost vyjádřit se k odvolání společnosti

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a) o.s.ř. Právní závěr odvolacího soudu o tom, že když akcionář v průběhu řízení přestane splňovat podmínku stanovenou v § 181 odst. 1 obch. zák. pro podání návrhu, aby soud rozhodl o jeho zmocnění ke svolání valné hromady, ztrácí aktivní legitimaci v takovém sporu, je správný. Dovolací soud se však ztotožnil se závěrem dovolatele, že je naplněn jím uplatněný dovolací důvod. Odvolací soud aniž prováděl dokazování, vyšel pouze z nesporného tvrzení, že se dovolatel nepodílel na zvýšení základního jmění společnosti. To však není skutkové zjištění postačující pro posouzení podílu akcionáře na základním jmění společnosti, neboť akcionář může nabýt akcie i jinak než jejich upsáním. Soud tedy vzal v projednávané věci za prokázanou skutečnost, která nevyplývala z provedených důkazů nebo přednesů účastníků a ani jinak nevyšla v řízení najevo. Jinak řečeno, odvolací soud nemohl učinit úsudek, že dovolatel přestal splňovat podmínku stanovenou v § 181 odst. 1 obch. zák., aniž by vyloučil (skutkově došetřil), zda dovolatel nenabyl odpovídající část akcií jiným způsobem.

I když lze přisvědčit tvrzení společnosti, že navrhovatel je povinen tvrdit skutečnosti potřebné pro rozhodnutí ve věci a navrhopat důkazy k jejich prokázání, je třeba též vzít v úvahu, že řízení ve věci zmocnění ke svolání mimořádné valné hromady je řízením nesporným a odvolací soud proto byl povinen v souladu s ustanovením § 120 odst. 2 o.s.ř. provést i jiné důkazy ke zjištění skutkového stavu, než navrhli účastníci. Tuto povinnost odvolací soud nesplnil.

Protože v projednávané věci je naplněn tvrzený dovolací důvod, Nejvyšší soud, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o.s.ř.), usnesení odvolacího soudu podle § 243b odst. 1 a 2 o.s.ř. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, věta první, o.s.ř.). V novém řízení ve věci musí soud zjistit, zda podmínka podání návrhu podle ustanovení § 181 odst. 1 obch. zák. je splněna a podle ustanovení § 154 odst. 1 a § 167 odst. 2 o.s.ř. rozhodne dle stavu v době přijetí nového usnesení.

Další články:

- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)